

Praha 6 rozjíždí unikátní projekt na podporu ohrožených dětí

PRAHA 8. ledna 2025

Praha 6 jako první v Praze přichází s novinkou na pomezí školské, sociální a zdravotní oblasti. Nový projekt reaguje na problém nedostatečné včasné identifikace a podpory ohrožených dětí. Radnice od nového roku zřídí pozici sociální pracovnice oddělení péče o děti a rodinu, která bude koordinovat mezioborovou spolupráci v podpoře ohrožených dětí na Praze 6. Tento krok reaguje na potřebu systémového řešení zhoršujícího se duševního zdraví dětí, předcházení náročného chování ve školách a naplňování programového prohlášení v oblasti podpory systémových změn v segmentu dětské psychiatricko-psychologické péče.

V ČR dlouhodobě chyběl jednotný systém včasné identifikace ohrožených dětí a jejich podpory. Nestátní nezisková organizace SOFA (Society for All ve spolupráci se čtyřmi ministerstvy a předními odborníky na tuto problematiku pomohla vytvořit nástroj k včasné identifikaci ohrožených dětí ([Karta KID - Society for all](#)) a v několika územích v ČR otestovala také koncept nastavení funkční mezioborové spolupráce při podpoře ohrožených dětí. Proto Praha 6 zahájila v této oblasti spolupráci s organizací SOFA.

„V ČR se stále nedaří odhalit děti s počínajícími problémy. Systém si jich začíná všimnout až, když jsou jejich problémy komplexní, obtížné a nákladně řešitelné. Nestátní nezisková organizace SOFA v reakci na tento problém připravila projekt, který by měl pomoci tyto děti identifikovat mnohem dříve, čímž se sníží i nákladnost a složitost řešení jejich problémů v pozdějším stádiu,“ říká místostarostka pro oblast školství městské části Praha 6 Mariana Čapková.

SOFA za podpory UNICEF v uplynulých letech v obcích s rozšířenou působností (Most, Brno, Litvínov, Chomutov, Lysá nad Labem, Slaný) ověřila, že odborníci pracující s dětmi o sobě mnohdy navzájem nevědí a není jim tak jasné, na koho se v konkrétní situaci obrátit, aby dítěti efektivně pomohli.

„Pozice sociální pracovnice koordinující mezioborovou spolupráci škol, sociálních, zdravotních a dalších služeb v podpoře ohrožených dětí na Praze 6 tento stav významně zlepšuje. Prakticky tato sociální pracovnice koordinuje mezioborovou síť aktérů, zajišťuje jejich setkávání, funguje jako konzultant pro školy i další instituce v podpoře ohrožených dětí, pomáhá organizovat včas tzv. případová setkání za účelem řešení konkrétních případů dětí, které potřebují podporu,“ upřesňuje místostarosta pro oblast sociálních věcí Marian Hošek.

Pod metodickým vedením SOFA vytvoří Praha 6 mezioborovou platformu složenou z místních aktérů napříč segmenty (školský, sociální, policejní a zdravotnický). Role SOFA je v tomto procesu nezastupitelná. SOFA sociální pracovníci během dvouletého cyklu zaškolí v oblasti efektivní koordinace, facilitace, v trauma respektujícím přístupu k dětem a dalších tématech. Společně podpoří vznik mezioborové platformy, propojí jednotlivé aktéry a vytvoří informační materiály přímo na míru Prahy 6. Díky tomu odbor sociálních věcí navíc získá velmi kvalitního a potřebného odborníka.

Výčet činností koordinátora mezioborové spolupráce

1) Analýza lokality a služeb

Před samotným ustavením mezioborové platformy je podstatná znalost místního terénu, koordinátor by měl získat základní přehled o demografických údajích, specifických lokalitách, které mohou být podstatné pro zajištění účinné podpory dětí. Měl by pak především získat přehled o síti služeb pro rodiny a děti a mít informace o případných jiných projektech, na které by bylo dobré vhodně navázat.

2) Představování projektu a mapování potřeb

Koordinátor na individuálních schůzkách představuje projekt a možnosti zapojení místním aktérům podpory. Při těchto úvodních setkáních také mapuje potřeby aktérů ve vztahu k práci s ohroženými dětmi a jejich rodinami a doptává se také na situaci a potřeby samotných dětí, se kterými aktéři podpory pracují. Koordinátor současně vytipovává aktéry vhodné pro členství v mezioborové platformě a zjišťuje jejich zájem o něj.

3) Vytvoření lokální mezioborové platformy

Koordinátor sestaví místní mezioborovou platformu ze zástupců z oblasti vzdělávací, sociální, zdravotní, bezpečnostních složek a justice. Celá platforma by měla mít cca 25 členů.

4) Organizace setkávání mezioborové platformy a dalších odborníků z území

Koordinátor pořádá pravidelná (cca každé dva měsíce) setkání mezioborové platformy a další setkání, která jsou otevřená i dalším odborníkům z území. Jedno setkání má formu tzv. veletrhu služeb, na kterém se budou vzájemně představovat instituce, služby a profesionálové nabízející podporu ohroženým dětem a jejich rodinám. Cílem akce je zvýšit povědomí místních aktérů o dostupné síti služeb a usnadnit tak přístup do služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny. Další setkání budou mít formu kazuistického semináře, při kterém účastníci diskutují konkrétní anonymizované případy ohrožených dětí a navrhnou vhodný postup podpory. To umožňuje vzájemné vyjasnění kompetencí a nalezení funkčního řešení konkrétního příběhu ohroženého dítěte. Jindy může mít setkání platformy téma (například ohrožení domácím násilím), které se rozebere podrobněji třeba za pomoci přizvaného experta.

5) Adaptace materiálů pro včasnou identifikaci a podporu ohrožených dětí

Zásadní pro včasnou identifikaci ohrožených dětí je pak tvorba lokalizované karty KID s doporučenými postupy při řešení různých situací ohrožení dětí a odkazy na vhodnou pomoc a také lokalizovaného přehledu služeb s informacemi a kontakty na síť služeb. Karta vznikne ve variantách pro aktéry podpory, pro rodiče a samotné děti, a to participativně – společné tvorbě je věnováno minimálně jedno setkání mezioborové platformy. To pomůže zajistit shodu aktérů na postupech podpory.

6) Podpora vzdělávání aktérů podpory

V průběhu projektu bude koordinátor zprostředkovávat také vzdělávací aktivity pro aktéry podpory. Může jít například o kurz trauma respektujícího přístupu nebo kurz facilitace, rozhodující budou ale zjištěné potřeby aktérů.

7) Naplňování potřeb aktérů podpory

Koordinátor také reaguje na různorodé potřeby aktérů podpory. Při identifikovaných potížích ve spolupráci konkrétních institucí (například škol a OSPOD apod.) může zorganizovat menší setkání pouze zástupců těchto institucí, sesbírat předem podněty, připravit diskuzi a například kazuistiku, která se dá při diskuzi pro větší názornost použít, na místě pak diskuzi facilitovat a následně připravit zápis o výsledcích setkání. Podpora může mít také formu poradenství aktérům při řešení konkrétních případů, se kterými se setkávají nebo podobu nákupu pomůcek (literatura, antistresové pomůcky), které aktéři při práci s dětmi využijí. Častá je taky pomoc aktérům při organizaci případových setkání.